N:o 17. Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Klara V. Kyrkog. 19. Stockholm den 1 November 1886. Pris: Helt år 6 kr. Lösn:r 30 öre. Annonspris 10 öre petitrad. Årg. 6.

Ladislaus Mierzwinski.

(Med porträtt å sid. 133.)

Denne vår tids kanske väldigaste hjeltetenor, som nu första gången låter höra sig i vårt land, har hittills säkert varit en obekant storhet för flertalet af dem som hos oss sysselsätta sig med tonkonsten. Svensk Musiktidnings läsare torde emellertid erinra sig att vi nämnt honom t. ex. bland de förnämsta sångartisterna vid Coventgarden-teatern i London från 1881 t. o. m. 1884, och att han var i Paris under förliden höst samt då bevistade den fest som operans notabiliteter m. fl. gåfvo för Pauline Lucca under hennes besök derstädes i och för sitt tillämnade uppträdande i Massenets »Cid» under vintersäsongen i Wien. Då han nu stält sin kosa mot norden i sammanhang med Pauline Luccas besök härstädes, så har uppmärksamheten riktats på den utomlands så uppburne sångaren, och från Köpenhamn, der sångarfursten vunnit sina första triumfer bland skandinaverna, hafva tidningarna presenterat honom äfven för oss genom lifliga skildringar af hans person och hans konst. En ganska intressant sådan bjuder Ch. Kjerulf i »Politiken» samma dag generalrepetitionen till 1:a filharmoniska konserten försiggick, vid hvilken han biträdde och först lät höra sig der. Den spirituele musikkronikören yttrar sig om honom på följande sätt:

Den polske vidundertenoren, som i förmiddag i Cirkus håller generalrepetition på Köpenhamns eröfring och i morgon afton tänker göra allvar deraf i Kasino, är en ungdomlig, kraftig, sympatisk företeelse. Det vackra manliga hufvudet med det spetsiga helskägget sitter käckt på sin plats, och när man föryngrar det hela ett halftjog år, har man ej alls svårt att få det passa ihop med bilden af den vackre unge polyteknikern, som i Warschau drömde så högljudt om frihet och jemlikhet, att den välvisa regeringen fann det lämpligt att sätta honom inom lås och bom.

Att Mierzwinski fullt vet det han för närvarande sitter inne med det mest kuranta höga C i verlden, har man snart tillfälle att uppdaga. Autodidaktens oförgripliga sjelftillit lyser i hans ögon och han har icke det ringaste emot att tala om sig sjelf. Men lyckligtvis gör en godmodig naturlighet och ett bestickande gladt humör, att man snart nog försonar sig med det till en början något massiva sjelfförtroendet. Med stor tungfärdighet kan han på sitt lustiga polsk-tyska språk ramsa upp de orimligt många städer han besökt på sina tournéer. Paris, London, Wien, Lemberg, Odessa, Kischeneff, Kiev, Charkov, Petersburg, Moskva, Riga, Königsberg . . . susar det om öronen på en, medan hans cigarrett slocknar af brist på drag. Sex månader åt gången, det är den vanliga tournétiden och likväl har han blott en enda gång nödgats inställa en konsert till följd af opasslighet. Han sjunger punktligt som ett urverk, hvilket slår sin bestämda timme och aldrig felar på ett enda slag. Han är outtömlig i fråga om att förtälja sina triumfer. Särdeles ha ryssarne varit utom sig af hänförelse öfver hans sång. I Kiev lyfte honom helt enkelt de förtjusta åhörarne upp på sina axlar och buro honom under en liten tur på en timmes tid rundt om i den ofantliga, till trängsel fylda salen.

Han gick i bokstaflig mening ur hand och i hand, och de galna menniskorna räckte honom, så stor som han är, ifrån den ena gruppen till den andra högt öfver mängdens hufvuden — »alldeles som en statyett vid en konsthistorisk föreläsning med illustrationer», tillägger han leende; »det är den enda af mina konserter, som ej inbragt mig någon pekuniär vinst».

Ännu värre gick det till i Charkov. Den på sin tid för politiska förseelser dömde polacken var fräck nog att för en stockrysk publik sjunga en aria ur den polska operan »Halka» af den polske komponisten Moniuszko. Och ryssarne? — Ja, de spände hästarne från vagnen och drogo honom hem. Efter uppförandet af »Trubaduren» förlorade de all besinning. Operan var slut, men med äkta rysk ihärdighet blef hela publiken sittande som en man. Ingen ville gå. Det såg nästan ut som om man ville ha operan da capo. Men detta fann likväl direktionen för starkt. Det skulle man snart hjelpa sig ifrån, och man lät derför helt lugnt släcka gasen. Men mörkret generade ej ryssarne det allra minsta. De skreko ändå värre på Mierzwinski — och på ljus. För att förekomma olyckor måste man skyndsamt tända gasen igen. Några herrar stormade upp på teatern, släpade och drogo utan vidare omständigheter en flygel ifrån foyern ned på scenen — orkestermusikerna hade redan gått — och grepo sedan tag i sångaren, buro honom till pianot, satte honom vid detsamma och . . . ja, och så sjöng och spelade han en hel timme extra för fullt hus och under döfvande jubel.

För öfrigt målar sångaren på lediga stunder; — det göra alla berömda sångare. Han målar aqvareller och tecknar karrikaturer. Der finnas bilder af Mierzwinskis pianist, herr Liebling, sångaren sjelf i alla roler, hans tjenare, hans impressarier, hrr Kugel och Fischoff, under hvilkas porträtt i stället för namn står 15 proc. och 10 proc. Färgerna äro praktfulla på hans bilder och bakgrunden i regeln storblommiga, brokiga tapeter, kopierade med sällspord samvetsgrannhet och ackuratess.

Vid generalrepetitionen å Circus var salen full med folk, som nyfiket undrade om Mierzwinski skulle motsvara det stora rykte som föregått honom. Han sjöng först romansen i 1:a akten af »Hugenotterna», sedan Sicilienne ur »Robert» och en liten italiensk sång med pianoackompagnement. Hans röst visade sig verkligen fenomenal, publiken var i extas, reste sig från sina platser och ropade bravo, musikerna i orkestern slogo stråkarne mot violinerna, blåste fanfar och gjorde, stående, honnör för tenorfursten. — Köpenhamn känner näppeligen någon större succès — men helt säkert också icke någon större tenorstämma.

Mierzwinski sjöng i Leipzig första gången i Januari 1884 och väckte der samma stora uppseende som öfverallt. Signale lemnar vid detta tillfälle i en artikel med hans namn till öfverskrift öfver honom en karakteristik, som det kan vara af intresse att meddela, för att äfven från annat håll och just från denna Tysklands stora musikstad höra hvad man har att säga om honom. »Det sångfenomen, som för närvarande med en allt öfverstrålande glans prunkar på operahimlen — tenoren Mierzwinski — har nu äfven låtit höra sig här som Arnold i »Wilhelm Tell». Namnet Mierzwinski ha vi sedan ett par år tillbaka läst i utländska, synnerligast franska tidningar, utan att ha erfarit någon artistisk klang hos detsamma; först i nyaste tid har det vunnit denna, och dess innehafvare står här nu såsom en fullständig och obestridd auktoritet. Ja, denne polack, som på pariseroperan just ej hade någon framgång, gör nu sina triumftåg öfver hela verlden. Här som allestädes uppenbarade han sig som en hjeltetenor i ordets sanna bemärkelse, hjeltelik till så väl röstens natur som sjelfva personligheten. Dermed är han tillräckligt karakteriserad i allmänhet.

Här föreligger ett material sådant som man sällan, kanske för närvarande ej hos någon påträffar, ett material nemligen som på exempellöst sätt förenar den väldigaste kraft och ett enormt omfång med en ädel och i alla lägen skön och jemn ton. Att som han ta sitt höga Ciss i bröstton gör ej mången tenor efter. Men man må ej tro att herr Mierzwinski stannar vid en blott kraftutveckling, han förstår att röra sig med sin röst så, att den villigt fogar sig äfven efter vekare känslostämningar och till och med i rörande situationer icke sviker sin uppgift, hvarpå han t. ex. i andra aktens trio i »Wilhelm Tell» lemnar ett slående bevis. I afseende på det specifikt tekniska återstår att säga det herr Mierzwinskis röst ej heller saknar koloraturens rörlighet och att hans intonation utmärkes af sällan felande renhet.»

Ladislaus Mierzwinski är född 1850 i Warschau och tillhör en ansedd familj. Han ämnade att börja med utbilda sig till arkitekt och tog endast för sitt nöjes skull undervisning i piano- och violinspel. Han sjöng också, men man fann ej något särdeles märkvärdigt hos hans röst. M. tog sin för arkitektbanan i hans hemland nödvändiga ingeniörsexamen och lefde sedan ett gladt lif som polytekniker, till dess den unge, knappt 20-årige mannen jemte flere kamrater invecklades i några politiska studentäfventyr, hvilkas följder blefvo ett 3-årigt fängelsestraff. Då han uttjent detta stod han der villrådig hvart han skulle vända sig, ty alla banor voro stängda för den politiskt kompromettérade. Han fattade då ett djerft beslut att uppodla på allvar sin musikaliska talang. Han vände sig till flere sånglärare, men alla afvisade honom med förklaringen att han ej hade någon röst. Han hyste emellertid en bergfast tillit till sig sjelf och beslöt att blifva sin egen lärare. Han öfvade sig i 10 år — och resultatet vet snart hela verlden.

Som förut är nämndt, vann han snart efter fulländad utbildning stort erkännande och uppträdde med stor framgång i Frankrike, Italien, Ryssland och England, der han fick engagement vid Coventgarden mot ett honorar af 20,000 francs i månaden; men han måste då finna sig vid att skickas verlden rundt. På dessa färder kom han äfven till Berlin och Wien, der han som annorstädes tog publiken med storm. Hans glansroler äro förnämligast Arnold (»Wilh. Tell»), Manrico (»Trubaduren»), Raoul (»Hugenotterna»), Profeten o. s. v., hufvudsakligen italienska samt meyerbeerska operor. Hans stil och område är den stora operans, men äfven i konsertsalen har han firat stora triumfer och med enormt högt honorar varit engagerad af sina impresarier. Till ännu närmare kännedom om huru den berömde sångaren bedömes i utlandet, anföra vi slutligen hvad en kritiker i Köln har att säga om Mierzwinski.

»Det är ett oblandadt nöje att höra hur han sjunger Raouls romans. Der kommer på en gång en fint utförd fioritur i höjden ifrån det starkaste forte plötsligen dämpad till ett bortdöende piano — och der satt man alldeles förbluffad, förstenad. Dylikt hade man ännu aldrig hört — knappt ansett möjligt. Och äfven om man fäster mindre vigt vid att M. har ett förunderligt kraftigt högt C, ja ännu en half oktav der ofvanför till sitt förfogande, så mycket är säkert, att man i hela vida verlden kanske aldrig får höra så manligt sköna, egala och kraftiga tenortoner i det högsta läget. Och i samma höga läge presenterar sångaren oss det skönaste piano, de präktigaste koloraturer, drillar o. s. v., allt hvad man vill. I få ord, en stämma så praktfull som någon, utbildad till den högsta tekniska »fullkomlighet».

Mierzwinski har titel af kgl. preussisk kammarsångare, en titel som annars endast innehafves af herr och fru Padilla, Jenny Lind Goldschmidt, madame Albani och madame Etelka Gerster-Gardini.

Efter danska tidningen »Nutiden» meddela vi längre fram i detta nummer ett större porträtt af Mierzwinski, hvilket i följd af dess storlek fått en annan plats i tidningen än den vanliga å första sidan.

Från spellektionen. Baronessan: »Jean, är min son sysselsatt?» — Betjenten: »Unga baron spelar kort med pianoläraren.» — »Quelle horreur! hvad säger du?» — »Jo, när jag gick förbi dörren, hörde jag läraren två gånger säga: Du måste spela ess.»

Några nationaldanser.

Bland nationaldanser intages obestridligt första platsen af Fandangon, hvilken i början af 18:de århundradet uppfanns i Spanien. Den dansades först i La Mancha. Den dansas vanligtvis af två personer, hvilka dertill ackompagnera sig med kastagnetter. Allt i fandangon är lif och glöd. Dansens karakter är först mild, öm och hängifven, derefter stegras den till den vildaste sydländska passion. Det är just häri som dess tjusningskraft ligger, ty stegen i och för sig sjelfva äro enkla och till och med smaklösa. Första tiden dansades den äfven af de förnäma klasserna, hvilka utförde den med mycken sirlighet, men den trifdes ej i de förnäma cirklarne, utan flydde till de lägre, der den ännu bibehåller hela sin första popularitet. En annan namnkunnig spansk dans är boleron, hvilken år 1780 lär ha blifvit uppfunnen af don Sebastian Zerezo, den skickligaste dansören på sin tid. Boleron är en äldre, blygsammare, och för att begagna rätta utrycket, anständigare dans än fandangon. Äfven den dansas alltid af två personer. De andra spanska nationaldanserna äro mindre allmänna, såsom t. ex. Cachuchan, hvilken först af Fanny Elsler infördes i Tyskland. Denna dans utföres alltid af endast en person, antingen en kavaljer eller en dam, och med accompagnement af kastagnetter. En förklaring öfver benämningen Cachuchan är mycket svår att gifva, enär ingen ordbok upptager en sådan. Ordet cachucha betyder både »täck» och »guld», men af hvad skäl ettdera af dessa ord blifvit lämpadt på denna dans känner man ej, lika litet hvem som först dansat den.

Bland de italienska danserna är först Tarantellan att nämna. Redan i första hälften af 14:de århundradet herrskade i Italien tron på en giftig spindel, hvars bett skulle framkalla en paroxysm, som vanligtvis slutade dermed att den sjuka började dansa. Endast musikens toner förmådde småningom lugna den dansande sjuke och att återgifva honom helsan. Den nu gängse tarantellan skall vara en efterhärmning af denna yrseldans. I Neapel dansas den med en vildhet gränsande till galenskap. På Sicilien dansas den i ett vida långsammare tempo. En annan italiensk dans, hvari man kan säga att armarne dansa lika mycket som benen, är Saltarellan. Den är en romersk folkdans som utföres med mycken lifligheit. Den dansas vanligtvis af två personer; damen håller derunder i sitt förkläde och hennes kavaljer spelar guitarr. De dansandes rörelser äro mycket mångfaldiga, ehuru dock inskränkta inom vissa gränser. Det romerska folkets naturliga grace ger denna dans någonting oändligt intagande. Af alla olika danser har dock ingen erhållit det rättmätiga och långvariga anseende som den franska menuetten. Den förblef i mer än ett århundrade favoritdansen inom hela den bildade verlden. Alla dansmästare sätta

denna dans i rang öfver alla andra. Dess ursprung är svårt att bestämma, men att den måste vara mycket gammal kan man sluta deraf, att det berättas att don Juan af Österrike inkognito begaf sig från Brüssell till Paris, enkom för att få se Margaretha af Valois, hvilken gällde för sin tids förnämsta dansös, dansa menuett. Man antager att menuetten blifvit uppfunnen af en dansmästare i Poitiers i anledning af ett silfverbröllop. Den är onekligen den svåraste af alla danser och fordrar det mesta naturliga behaget. Den första musik-komposition till denna dans som i musikaliskt hänseende är af värde förskrifver sig från Lully. Den komponerades år 1663 för Ludvig XIV, hvilken lät uppföra den i Versailles. Ingen dans har under tidernas lopp undergått större förändringar än menuetten, ty alla ryktbara dansmästare ha satt sin ära i att fullkomna och variera den. Vid slutet af förra århundradet förlorade sig dock fransmännens smak för denna dans. Den efterträddes af Qvadrillen. Ett uråldrigt anseende har äfven den tyska valsen. Detta är en äkta nordisk och förståndig dans, hvari fantasien endast framträder som en värmande eld och icke, som i de spanska danserna, som en förtärande låga. Sedan år 1787, då Vincenz Martins opera: Una cosa rara, uppfördes i Wien, blef valsen allmän i Tyskland. Fyra i denna opera förekommande personer dansade den då på scenen, och den väckte då ett så ofantligt bifall, att den genast infördes i sällskapslifvet, der den först kallades Cosarara, hvilket namn den dock snart nog utbytte mot benämningen Wienerwalzer. Från Tyskland utbredde sig valsen öfver hela den civiliserade verlden och ännu är den en älsklingsdans öfverallt. I England valsas mycket, ehuru, som bekant, engelsmännen sällan finna något annat i dansen än ett slags motion, »good for the health». Polkans historia är temligen allmänt känd. Den första polkan dansades på 1830-talet af en ung bondflicka i byn Elbeteinitz. Byns skollärare, Joseph Neruda, hvilken händelsevis var närvarande, upptecknade den af flickan till dansen sjungna melodien, och sedan dess blef dansen mycket allmän i byn, alla ville lära den af flickan. År 1835 blef den införd i Prag, der den erhöll namnet Pullka. Fyra år derefter introducerades den af kapellmästar Peyler i Wien, der den väckte ett oerhördt uppseende. Till Paris kom den 1840, då dansösen Raab från Wien uppförde den på Odeonteatern. Ifrån detta ögonblick var polkans rykte stadfästadt. En rik och exentrisk engelsk dam blef så förtjust i denna nya dans, att hon testamenterade hela sin stora efterlemnade förmögenhet åt polkans uppfinnare, hvilken dock icke länge blef i tillfälle att njuta af sitt så oväntadt erhållna arf, ty endast några månader efter dess lyftande afled hon.

Mungigan.

Af Hildegard Werner.

Mungigans ursprung är obekant, och näppeligen har instrumentet någonsin väckt så mycket uppseende, att det ansetts värdigt musikaliska fornälskares efterforskningar. Och likväl är detta lilla instrument mycket allmänt i hela Europa, från Skandinaviens djupa skogar till Medelhafvets soliga kuster. Mungigan* kallas numera i England »the jew's harp». Fordomdags benämndes den »jew's trump», på grund hvaraf den berömde skriftställaren Carl Engel antagit, att ordet »jew» skulle vara en förvrängning af franskans »jeu», och att således »jew's trump» skulle vara liktydigt med »jeu tromp», leksakstrumpet. — Å andra sidan påstår sir George Grove, författaren till Dictionary of Music and Musician, att »jew's harp» är en förvrängning af »jaw harp». Ordet »jaw» betyder käke eller mun, och instrumentets namn i forna dagar i England blir sålunda snarlikt det svenska namnet »mungiga». I Danmark kallas den »mundharpe», i Tyskland »mundharmonica» och »brummeisen», i Holland »mond trommel», i Frankrike »guimbarde» och »rebute», i Italien »tromba» och »spazza-pensiero», i Polen »dremla» och i Skotland »tromp». I det senare landet är det ett favoritinstrument bland allmogen.

Smyrnas greker benämna den »biambo», en efterhärmning af dess ljud. I Nederländerna och Tyrolen har den länge varit mycket omtyckt af det lägre folket, och för omkring tre år sedan tycktes den vara i särdeles stor gunst i Amerika, sedan en engelsman några år förut i Troy grundlagt en fabrik för tillverkning af dylika instrument. Omsättningen har till och med varit så liflig, att ännu en fabrik anlagts, och mungigan utsändes nu i marknaden i hundratusentals exemplar.

Eget nog fins i Ostindien och på öarna tillhörande den ostindiska skärgården ett instrument motsvarande den europeiska mungigan. I Cutch kallas den »murchang» och ackompagneras icke sällan af en liten trumma eller af cymbaler för att ange takten. Äfven i Tibet och Birma är mungigan allmän. I Kina benämnes den »keou-kin», och anses vara af mycket hög ålder. Men som bekant hysa kineserna samma tankar om alla sina instrument, då de ej känna deras ursprung. Nya Guineas infödingar kalla mungigan »darubini». Äfven på de stora Sunda-öarna, Sumatra och Borneo, och på Timor, den största af de små Sunda-öarna, förekommer detta lilla instrument. Den omständigheten att mungigan, såsom vi sett, är vida utbredd öfver Asien, talar för att den ursprungligen skulle hafva införts till Europa från Asien.

Mungigan är sammansatt af två delar: kroppen och tungan, eller, såsom fransmännen säga, »själen». Kroppen består af ett hästskoformigt litet jern som hålles mellan tänderna, tungan af en liten stålfjeder, förenad med kroppens öfre del och böjd i ändan, så att fingrarne lättare kunna komma åt den. Så enkelt instrumentet än ser ut, har det likväl, innan det blir färdigt, undergått trettio särskilda operationer, och dock kostar en gross af det billigaste slaget blott fem kronor svenskt, eller sex english shillings.

En af de första gånger, då spelet på detta lilla instrument väckt uppmärksamhet, omnämnes i Madame de Genlis memoarer, i hvilka omtalas det stora välde en tysk soldat vid namn Kock hade öfver mungigan. Denna i sitt slag nya musiker tjenstgjorde hos Fredrik den store af Preussen, hvilken, som bekant, var en passionerad musikälskare och äfven en god amatör på flöjt. En afton, då Kock stod på post under konungens fönster, företog han sig att spela flera melodier på sin mungiga och gjorde det så skickligt, att den musikälskande monarken, som uppmärksamt lyssnade, i början tyckte sig höra en aflägsen orkester.

Ifrig att få veta, huru ett dylikt konststycke kunde utföras af en ensam person med två mungigor, befallde konungen Kock att komma in till honom; men soldaten vägrade med förklaring att han endast kunde aflösas af sin öfverste och att konungen, om han lydde, måste nästa dag straffa honom för tjenstefel.

I stället för att bli ond öfver detta svar, lät konungen följande morgon kalla honom till slottet, och sedan han hört Kock spela flera stycken, befriade han honom från hans tjenst som soldat och gaf honom 50 thaler. Kocks framgång på mungigan var helt och hållet en följd af hans musikaliska begåfning, ty han hade ingen teoretisk kunskap i musik. Han samlade en förmögenhet genom att resa omkring och spela enskildt och offentligt. Kock begagnade två mungigor på en gång, och åstadkom sålunda ett tvåstämmigt ackord, hvilket på denna tid ansågs för något utomordentligt med hänsyn till instrumentets begränsade förmåga. Ett af Kocks mest beundrade stycken var ett slags beskrifvande musik och framställde en begrafningsprocession under klockringning, hvarvid han föredrog en gammal tysk sorgesång på så sätt, att den först hördes på långt afstånd, hvarefter de sörjandes kör småningom nalkades och åter aflägsnade sig. På det illusionen af hans spel skulle bli så mycket större, lät Kock alltid släcka alla ljusen i det rum, der han uppträdde. Sedermera bosatte sig Kock i Wien, der han lefde till den höga åldern af öfver åttio år.

Följande anekdot från den tyske operakompositören Kristoffer von Glucks barndom torde intressera läsaren, helst som mungigan spelar en framstående rol deri. Nämde kompositör föddes 1714 af fattiga föräldrar i Weidenwang, en liten by nära böhmiska gränsen. Fadern var skogvaktare hos furst Lobkowitz. Gossen visade snart att musiken hade utvalt honom till sin gunstling. I huset fans en violin och en violoncell, och med mycket

* Icke att förvexla med den mest brukliga munharmonikan. *Red.*

ringa hjelp lärde han sig spela på dessa instrument, liksom att sjunga utmärkt bra för sin ålder. Dessa konstnärliga anlag behagade ingalunda Glucks far, som var en obildad man och för detta soldat. Efter flera gräl och obehagligheter gjorde fadren till sist alldeles slut på sonens öfningar, och läste in alla instrumenterna i säkert förvar. En mungiga var den enda skatt gossen hade räddat genom att gömma den i fickan, och detta instrument skulle nu trösta honom för förlusten af alla de andra. Och den begåfvade och flitige gossen förvärfvade verkligen så stor skicklighet att spela sitt instrument, att han brukade säga, att det haft väsentligt inflytande på hans framtida bana. Då Gluck var tolf år gammal, skickades han till elementarskolan i Komotau, der han lyckades få undervisning icke blott i piano- och orgelspel, utan äfven i kontrapunkten. Då det blef lof i skolan, bad Kristoffer sin far att få göra en liten utflykt, och detta beviljades honom, men några penningar för att bestrida omkostnaderna erhöll han ej. »Med några få kopparslantar», berättar han sjelf, »begaf jag mig på min resa, och för att spara dem gick jag, då jag kände mig hungrig, till en förpaktargård, och som jag fann förpaktarens familj sittande till bords, tog jag fram min mungiga och började spela ett par melodier derpå. Då de goda menniskorna sågo att jag var snyggt klädd, bådo de mig taga plats och dela måltid.» På ett liknande sätt förskaffade sig vår unge resande nattqvarter, och sedan han sålunda tagit sig fram i 14 dagar, kom han slutligen till Wiens förstäder. Gluck lär ha räknat de fjorton dagar han tillbragte på detta sätt för den lyckligaste tiden i sitt lif, och på äldre dagar brukade han ofta med stor förkärlek tala om sina små äfventyr, om de godhjertade menniskor han råkat och om sin trogna mungiga, som han ännu förvarade.

Emellertid var det förbehållet en tysk herde och dagsverkare vid namn Eulenstein att vinna snart sagdt europeiskt rykte för sitt spel på mungigan. Efter tio års trägna öfningar och studier besegrade han en hop svårigheter och vann fullkomligt herravälde öfver sitt svårt handterliga instrument. Eulenstein uppträdde med största framgång på konserter, först i Paris i Januari 1826 och sedan i London i Juni samma år, då han »med smak och känsla föredrog de mest tjusande italienska, franska och tyska melodier». På konserterna brukade han spela duetter med harpisten hr Stockhauser. Denne ackompagnerade honom i pianissimo, så att Eulensteins parti kunde fullkomligt höras.

Förutom på mungigan var Eulenstein en god musiker på violin och guitarr. Sedan han lemnat England, slog han sig ned i Paris och egnade sig uteslutande åt vidare studier i musik och komposition. Frukten af Eulensteins upptäckter var att han förvandlade mungigan, detta karga, sträfva instrument, till ett af »de mest eleganta, harmoniska och angenäma», såsom det heter i recensionerna från denna tid. Genom att begagna sig samtidigt af 16 mungigor, som alla voro stämda i olika tonhöjder — förmedelst placerandet af lack på yttersta spetsen af stålfjedern —, så åstadkom Eulenstein en fullständig både diatonisk och kromatisk skala. Mungigorna voro förenade i form af en cirkel, och Eulenstein ombytte de olika mungigorna med »blixtens snabbhet», då han föredrog på dem.

En annan tysk, hr Scheibler från Crefeld, en samtida med Eulenstein, gjorde äfven mycket för att höja mungigan i musikälskares aktning. Liksom Eulenstein begagnade han sig samtidigt af flera mungigor och åstadkom på detta sätt stor effekt i konsertsalen.

I början af år 1827 gaf hr Levy från Wien en konsert i Strassburg och vid detta tillfälle spelades ett konsertstycke af hr Kunert på mungigan, och den tidens musikresencenter ansågo det för ett »sannskyldigt underverk att denne artist med så små och föga lofvande hjelpmedel kunde frambringa så smekande och uthålliga toner». Ja, så stora äro i sjelfva verket mungigans resurser, att Schubert, författare till »Der Æsthetic der Tonkunst», uttalar såsom sin tanke, att mungigan en gång skall komma att intaga en framstående plats bland musikinstrumenten, och att kommande artister skola aflocka derur hittills okända, framstående egenskaper.

I vår äflande och täflande verld, der intet stillastående gifves för dem, som eftersträfva något, och under de hastiga framsteg och förbättringar, som dagligen göra sig gällande vid tillverkning af musikinstrumenter, skall man sannolikt snart komma att fullkomna mungigan genom dess kombinering och förstoring. Men hvilka ändringar och förbättringar, som än i en framtid må ske med mungigan, är det dock alltid Eulenstein äran tillkommer att ha varit den förste, som genom sina trägna bemödanden gjorde det möjligt för ett musikaliskt auditorium att med nöje lyssna till föredrag på ett så enkelt och hvardagligt instrument som mungigan.

En Stradivari-quartett. I Paris såldes nyligen på auktion en qvartett strakinstrument af den berömde Stradivarius, hvilka af den nuvarande egaren under årens lopp inköpts för till sammans 66,000 francs. En violin, signerad 1704, betalades med 7,000 francs, en annan, från år 1737 — mästarens »svanesång» kallad, emedan han fullbordade den under sista året af sin lefnad —, betingade 15,100, en altviol från 1728 slogs bort för 12,900 francs. Violoncellen var det äldsta af alla instrumenten, han förskref sig från 1696 och betalades med 10,200 francs. Hela qvartetten såldes sålunda nära 21,000 francs billigare än den kostat i inköp.

Från Upsala.

18 Oktober.

Teresina Tua har inledt vår stads musikaliska höstermin.

Då Wilma Neruda-Norman — violinens näktergal — var här, spelade hon inför knappt halft hus. Violinens näpna trast — den lilla Tua — möttes af fullpackad sal. Vår stad är, som man ser, merveljöst musikalisk!

Emellertid fick den täcka artisten af vår stads professorliga kritik ett mycket välvilligt farbroderligt erkännande, som endast skandaliserade sig öfver den fragmentariska Mendelssohnska konserten. Annat folk tyckte emellertid att det var ganska klokt af den unga flickan att coupera ett stycke, som uppenbarligen icke ligger inom hennes gebit, trots enskilda lyckade detaljer, t. ex. i finalen. Så mycket bättre gick det med de gamla lifstyckena, zapateadon, mazurkan och de ryska visorna, der det expressiva skälmska föredraget nu som förr slog oerhördt an, trots de reducerade — småleenden, som äfven ofvannämda kritiker annoterade, och det cum laude.

Samma referent förvånade i sin anmälan samtliga konsertbesökande Upsalienser med den försäkran, att direktör O. Lejdström, den kände unge barytonisten, nu »för första gången sjöng i vår stad», han som i våras uppbar Elias' stora parti i Mendelssohns oratorium, och som dessutom för ett eller annat år sedan medverkade vid en konsert härstädes! Så var det med »denna nya bekantskap», som denna gång med sitt vanliga vårdade om än litet torra föredrag utförde sånger af Svendsen, Saint-Saën samt Södermans präktiga ballad »Kung Heimer», hvars »harpa» visserligen saknades.

En veritabel ny bekantskap var deremot hofpianisten Reisenauer, som, utan att vara extraordinärt framstående i något, dock visade sig som en jemn, väluppfostrad förmåga i allt, som han här föredrog, med undantag kanske af Liszts Mozartparafras, som fordrar en spirtuel bravurspelare af allra främsta rang och derjemte — en flygel med dånande orkestrala resurser, och hur det här är ställdt med den saken behöfver jag väl knappast nämna, ehuru det bör erkännas att den ominösa Gilleflygeln verkligen är nödtorfteligen reparerad, hvilket dock ej qväfver musikvännernas »fromma önskan» att få den — remplacerad.

Man nästan hoppades något dylikt i våras, med benäget biträde af hr Théophile Ysaye, som dunkade så väldigt på det arma skrället, att man i hvarje ögonblick satt och tänkte. »Se så, nu då, Gudskelof, nu...»

Men lurad blef man. Att en reparation af flygeln var nödvändig efter hr T. Y:s ungdomsfriska härjningar — det insågo nog vederbörande, men att få den utbytt mot ett bättre instrument, det...

Ja, det inse de aldrig.

S. b. ö. s. och — förargelsen!

Ett litet sändebref.

Fagerbo den 5 Okt. 1886.

Det har väl förr händt någon gång att musikalisk spaltfyllnad härifrån har kommit Sv. Musiktidning till godo, men under detta år har det varit en märkbar brist derpå; och derpå ej att undra: »tiderna äro tryckta.» Väl hafva fyra »kyrkokonserter» hållits här under detta åratal, men de hafva alla varit af det vanliga slaget, hvarom det heter: »Konserten var talrikt besökt; konsertgifvaren — maskulin eller feminin — utförde sina prestationer till allmän belåtenhet, och skördade derföre odeladt bifall» m. m. godt ur musikaliska terminologien. Dessa konserter hafva ock varit mycket billiga: — 50 à 25 öre! Gör mig det efter, Maestro Pipelini och Signora Galihejo! De »tryckta tiderna» tåla ej vid 2 à 3 kr:s biljettpris. Fyra konserter på året äro ock fullt tillräckliga att fylla den angelägnaste omsorgen: »Hvad skola vi nu äta, dricka och kläda oss med?» De talrika landtbruksmötena bära vittnesbörd om, att denna omsorg är den angelägnaste. Intressantare har väl också varit att öfverlägga om Öfverums stålplog vore att föredraga för gammalsvenska »trästocken», än att dryfta om en Taffels företräde framför ett Pinoi — Pianino skulle jag säga; vigtigare att få veta om hästhofvar och koklöfvar äro lika goda gödningsämnen som superfosfat, än käbbel om Plaidys företräde framför Czerny; bättre att få veta om korna mjölka lika bra om de bli serverade med sågspån — då likväl försedda med gröna glasögon — som om de få hö till föda, än att tvista om hvilket är uppbyggligare att höra: »sång med eller utan noter»; nyttigare att utröna om de kala kålhufvudena äro att anse bättre än de bladomhöljda, än att gurgla om den olika smaken, att »hamra» piano eller spela piano. Det bästa som är att höra på dessa landtbruksmöten är enstämmigheten för tullskydd åt landtmannaprodukter. Kunde ej, i sammanhang med begäran derom, äfven begäras skydd mot införandet af utländska pianohamrare — hvilka dock ej kunna hänföras till art. »Hammarsmeder», som tullfritt böra få fortfarande införas —? Utländska »Pipeliner» och »Galihejor» borde äfven beläggas med hög tull: de suga till sig mera af landets penningar än ryskt rågmjöl och amerikanskt fläsk. Sveriges folk bör kunna producera allt för landets behof; — äfven musik, eller hur? Frågan framställes till musikaliska akademien af *Figge Struthén.*

Ladislaus Mierzwinski.

Nytt sätt att behandla nyckfulla primadonnor har hr Joseffy, direktör vid en af Wiens teatrar uppfunnit. Vid teatern var engagerad en fröken Zerline Drucker. Hon hade en präktig röst, men var mycket fallen för att krångla. En dag fick hon åter lust att icke uppträda vid den till följande dag annonserade föreställningen. Hon underrättade garderobièren om saken och gaf denna i uppdrag att underrätta direktören om förhållandet. Hr Joseffy befann sig emellertid i närheten och hade hört samtalet mellan fröken Drucker och garderobièren. När derför den nyckfulla sångerskan visade sig, anmärkte Joseffy med hög röst till en af sina kolleger: »Har du hört, att konung Milan i morgon kommer hit till teatern?» Detta hade åsyftad verkan. Fröken Drucker kallade genast tillbaka garderobièren och sade till henne: »Jag har nu tänkt närmare på saken och beslutit att uppträda i morgon.» På aftonen förskönade hon sig med sitt bästa smink, och under mellanakterna frågade hon hela teaterpersonalen ända från regissören till vaktmästarne: »Har kungen kommit? När kommer kungen?» Konungen kom naturligtvis icke, men fröken Drucker sjöng och hennes kamrater skrattade i mjugg åt henne.

Från Scenen och Konsertsalen.

Okt. **Stora Teatern.**

16. Ambr. Thomas: *Mignon.* (Mignon, Philine, Lothario, Antonio: fru Edling, frk. Strandberg, hrr Söderman, Grafström.)
17. Nessler: *Trumpetaren från Säkkingen.* (Conradin, Maria, Grefvinnan: herr Söderman, frk. Javette, fru W. Strandberg.)
25. » » (Conradin, Maria, Grefvinnan: herr Janzon, frk. Ek, fru C. Strandberg.)
18. Donizetti: *Leonora.*
19. Weber: *Friskytten.* (Agatha, Anna, Kasper, Max, Ottokar, Kuno, Eremiten: fru Östberg, som gäst, frk. Karlsohn, hrr Strömberg, Sellman, Lundquist, Sellergren, Nygren.)
22, 24. » » (Kasper, Ottokar: hr Rosén, Torslow.)
28. » » (Kuno: hr Håkanson, för öfr. lika som d. 19.)
20. Gounod: *Romeo och Julia.*
23. *1:a Symfonikonserten.* (Beethoven: Symfoni, B-dur, N:o 4; Wieniawski: Violinkonsert, D-moll, N:o 2; Hallén: Bardens sång ur »Harald Viking»; Liszt: Tasso, symfonisk dikt.)
26. Mendelssohn: *En Midsommarnattsdröm.*
27. Gounod: *Faust.* (Margareta, Siebel, Martha, Faust, Mephistopheles, Valentin: frkn. Ek, Karlsohn, Wellander; hrr Ödmann, Söderman, Nygren.)

Nya Teatern.

16—20. Lecocq: *Madame Angots dotter.*

Södra Teatern.

16—20, 23—28. *Jorden rundt på 80 dagar.*
21, 22. Strauss: *Zigenarbaronen.* (Fru Kihlström och hr Henning Anderson fortf. deb. som Arsena och Sandor Barinkaj.)
29. Hervé: *Lilla Helgonet.*

Berns Salong.

24. *Gust. Rybergs* Matiné (qvartettsång).

I Webers odödliga opera »Friskytten» har fru Caroline Östberg gjort sitt återinträde på stora teaterns scen, der hon ej på 10 år uppträdt i någon rol. Man har ännu i godt minne hvilket framstående rum hon der intog såsom dramatisk sångerska, och beklagade allmänt att hon lemnade den när hon inträdde i äkta ståndet. Sedan dess veta vi att hon åter visat sig på scenen, ehuru ej å operascenen, som är det fält der hennes stora begåfning och talang egentligen kan göra sig gällande, utan å operettscener, der hon visserligen skördat rika lagrar, men fått offra sin konstnärlighet åt allt för simpla uppgifter. Hon hade så länge egnat sig åt denna genre, att man verkligen kunnat hafva skäl att misstänka att det sjelfsvåldiga operettmanéret hos henne blifvit en inrotad vana, från hvilken hon skulle ha svårt att frigöra sig, om ej hennes fina spel vid somliga tillfällen, såsom i »Hoffmans äfventyr», »Piccolino», »Både hjerta och hand» o. a. öfvertygat om motsatsen. Under hennes vistande utomlands för tre år sedan fick man äfven höra att hon med stor framgång sjungit Sieglindes parti i »Rheingold» vid Neumanns Wagnerteater i Holland samt gjort lycka vid en hel mängd andra teatrar, äfven uti Tyskland. Då fru Östberg i April detta år lät höra sig å stora teatern i konsertnummer, yttrades i alla våra tidningar en önskan att hon skulle återgå till vår första scen. Hon har nu tagit oss på orden och synes dervid just valt en rol, som genom sin romantiska och rent qvinliga natur skulle kunna framhålla hennes förmåga att sköta en rol af diametralt motsatt natur mot dem som innehafvas af offenbachsoperettens hjeltar och hjeltinnor, och fru Östbergs första uppträdande som Agatha i »Friskytten» blef en stor succès med otaliga blomsterbuketter och applåder. Denna första representation hade naturligtvis också samlat i teatersalongen alla fru Östbergs många beundrare härstädes. Äfven vid hennes andra uppträdande vann hon ganska lifligt erkännande, och man kan väl taga för gifvet att fru Östberg snart nog kommer att fästas genom engagement vid vår kongl. opera, som säkert skulle draga stor fördel af hennes eminenta talang och popularitet. Fru Ö:s röst innehar ännu sin fulla styrka och sköna klang och behandlas af henne med artistisk smak och uttrycksfullhet, hvarpå hon i Agathas stora aria gaf ett lysande bevis. Agathas mycket fordrande rol utfördes af fru Ö. på ett mästerligt sätt i vokalt hänseende; äfven hennes spel visade förmåga att sätta sig in uti rolen, hvilken dock för illusionens fullständighet fordrar mera ungdomlighet och anlag för ingenuefacket. De öfriga rolerna med nuvarande uppsättningen gåfvos i allmänhet tillfredsställande. Herr Sellman lyckades mycket bra såsom Max, oafsedt en och annan för skarp tonansats genom onödigt forcerande af rösten. Kasper kan ej för närvarande sägas ha någon lycklig representant. Herr Strömberg kan ej passa till allt, och huru förtjenstfullt denne sångare nu vanligtvis sköter sina partier, så finner han sig tydligen ej rätt hemma i denna rol. Herr Rosén är i spel som sång mera lämplig derför, dock borde herr R. förskonas från talroler sådana som denna, för att icke blifva omöjlig på scenen. Fröken Karlsohn gaf i Annas parti tillfälle att få njuta af hennes vackra röst, rena och friska sång, och hr Nygrens goda röst gjorde sig väl gällande i eremitens rol. Körerna sjöngo med berömvärd säkerhet. Kgl. operans både manliga och qvinliga kör har på senare tider på ett behöfligt sätt förbättrats beträffande så väl röster som föredrag; för instruktören återstår nu att arbeta bort stelheten i uppträdandet och få in mera dramatiskt lif i återgifvandet af körpartierna.

Stora teaterns 1:a symfonikonsert under säsongen gafs å den dag som här ofvan angifvits samt efter det anförda programmet. Konserten åhördes af fullsatt salong oaktadt tillträde lemnats till generalrepetitionen dagen förut mot en kronas afgift, då parkett och 1:a raden äfven den dagen voro nästan fullsatta. För detta arrangement är allmänheten tacksam mot direktionen, och genom detsamma har den äfven beredt en välbehöflig inkomst för hofkapellet, som hittills haft ett lönlöst betungande extraarbete med symfonikonserterna, sedan dessa tagit sin början på Stora teatern. Konserten inleddes med Beethovens B-dur-symfoni op. 60, den 4:e i ordningen, komp. 1806 och tillegnad grefve von Oppersdorf samt gifven i Wien första gången påföljande år. Symfoniens undersköna adagio och sprittande final samt dess lifliga sextondelspassager syntes mest anslå publiken. Efter detta nummer följde en violinkonsert af Wieniawski, hvarmed en ung herr Johannesen debuterade för vår publik såsom violinartist. Den, såsom man kunde finna, ganska begåfvade violinspelaren är elev af konservatoriet och har äfven gjort studier i Paris, efter hvad vi hört. Han ådagalade säker teknik och rent öra samt spelade sångsatserna mjukt och känsligt, med vacker ton. Också hade han för aftonen att disponera öfver ett gammalt godt instrument, som af Siegfried Saloman blifvit skänkt till Musikaliska akademien. Att den unge 18-åringen ännu har åtskilligt att lära innan han når mästerskapet, är naturligt nog. Han synes emellertid vara på god väg dit. Bardens sång ur »Harald Viking», ett af denna operas vackraste nummer, fick genom herr Lundqvists präktiga stämma nu såsom förut en god tolkning och vann mycket bifall. Denna sång med dess konstrikt utarbetade polyfona och kraftiga orkesterackompagnement tager också i anspråk en sådan röst som hans. Konsertens slutnummer, »Tasso» af Liszt, motsågs troligen med största intresset eller nyfikenheten åtminstone, då vi af Liszts symfonisaker här ej haft tillfälle att höra särdeles mycket. I vår Lisztnekrolog hade vi för en tid sedan tillfälle att yttra oss om arten af dessa kompositioner och hafva nu ej utrymme för någon genomgående kritik af det här ifrågavarande verket, som tydligen upptagits denna gång såsom en aktningsgärd åt den bortgångne tonsättarens minne.

Om Liszts »Tasso; Lamento e triomfo; symfonisk dikt» skrifver Rich. Pohl följande:

Liszts »Tasso» uppfördes till firande af Goethe-jubileet i Weimar 1849. Den utfördes då såsom ouverture till Goethes »Tasso»; dock säger Liszt sjelf, att Byrons »Tassos klagan» föresväfvat honom snarare än den Goetheska dikten. Men äfven Byron bjuder blott en episod ur Tassos lif: den förföljdes klagan i fängelset. Den sena, men glänsande vedergällningen, skaldens triumf och kröning på Capitolium, tillfogade Liszt af eget initiativ såsom apoteos.

Liszt sjelf säger om sitt verk bland annat: »Lamento e triomfo, så heta de båda stora kontrasterna i skaldens lif. För att skänka denna idé verklighetens auktoritet, lånade jag af verkligheten formen för dess konstnärliga gestaltning, i det jag till musikaliskt hufvudmotiv valde den melodi, med hvilken jag hört venetianska lagunskeppare sjunga begynnelsestroferna till hans 'Befriade Jerusalem':

Canto l'armi pietose e'l Capitano,
Che'l gran Sepolcro liberò di Cristo!

Denna venetianska melodi är så full af obotlig sorg, att dess enkla återgifning var tillräcklig för att skildra Tassos själstillstånd.»

Stycket begynner med ett klagomotiv i c-moll, som stegrar sig till vansinnig smärta, derpå åter sjunker till dyster bedröfvelse och då aflöses af nämda gondoliersång ur »Befriade Jerusalem» (basklarinett med harpa och horn), hvilken växer triumferande, i det den utviker i e-dur. Nu följer en visionär hänryckning, i hvilken Tasso skådar de förföriska bilderna ur sitt förflutna lif och tänker sig tillbaka till hofvet i Ferrara, der han älskat och blifvit misskänd (menuett fiss-dur). Dansens motiv är emellertid detsamma som i hans första klagan, blott i annan rytmisk och harmonisk drägt. Plötsligt träder gondoliersången till och demaskerar sig såsom kontrapunkt till dansmelodien. Efter en vändning åt h-moll återfaller Tasso i sin upprörda, dystra stämning i c-moll; men derpå inträder ett glänsande c-dur, som firar hans apoteos. Sorgens motiv blifver nu glädjens, lagunsången varder triumfsång, trumpetfanfarer förkunna segern, diktarens kröning.

Denna symfonidikt utfördes af det förstärkta hofkapellet med berömvärdt samspel och god totaleffekt samt framkallade ett bifall, som väl åtminstone lika mycket kunde gälla som en yttring af tacksamhet mot orkestern och dess ledare som af belåtenhet med sjelfva stycket, hvars väldiga tonmassor dock äfven måste imponera på åhörarne, om än deras musikaliska känsla har föga att njuta af den Lisztska program-musiken med dess kromatiska »lamento» och bedöfvande »triumfo». Vackrast och verkligen öronfägnande är tondiktens mellansats, menuetten. I ett hänseende är denna likasom andra Liszts symfonisaker af intresse, nämligen såsom ett vittnesbörd om mästarens herravälde öfver formen och hans förmåga att ofta på ett genialiskt och fängslande sätt göra sig orkesterns resurser till godo.

Nya teatern, hvars senaste musikpjes »Madame Angots dotter» utförts på ett ganska tillfredsställande sätt och med god uppsättning, förbereder uppförandet af Ölanders »Mäster Placide», Genées »Nanon» och Offenbachs lustiga och oförargliga samt musikaliskt qvicka operett »Frihetsbröderna», som första gången uppträder på denna scen.

Operasångerskan Bianca Donadio, bekant äfven i Sverige, uppträder för närvarande i Liverpool som direktris för ett större italienskt operasällskap och gör mycken lycka. Hon har, skrifves det från Köpenhamn, inledt underhandlingar om en serie operaföreställningar på någon af teatrarne der och kommer möjligen äfven att besöka Sverige.

Till våra ärade prenumeranter.

Svensk Musiktidning ämnar nästkommande år framträda efter samma plan som hittills, försedd med porträtter, not-illustrationer och musikpremie af god, lätt utförbar musik. Denna musikpremie, som kommer att innehålla minst 12 sidor musik, skall, om prenumerationen utfaller lyckligt, ytterligare tillökas och innehålla både sång- och pianomusik. Tidningens pris kommer det oaktadt att nedsättas till *5 kronor* pr årgång. Prenumerationen sker, såsom förut, direkt å tidningens Expedition, Klara Vestra kyrkogata 19, i musik- och bokhandeln, å tidningskontoren samt å posten.

Då tidningens fortsatta utgifvande måste bero på tillräcklig prenumerationsteckning, tager sig Red. frihet med detta nummer bifoga prenumerationslistor, hvilka torde, då de ej tillsändas Red. påtecknade, få här i Stockholm hemtas af tidningsbuden.

I förhoppning på fortfarande intresse för Svensk Musiktidning och medverkan till hennes fortvaro, innesluta vi oss i våra prenumeranters benägna åtanke.

Ödmjukligen
Redaktionen.

Från in- och utlandet.

Fröken Mathilda Grabows afskedskonsert, som var ämnad att gifvas lördagen d. 30 d:s, har blifvit framflyttad till den 2 Nov. Hon biträdes vid densamma af fru Edling, fröknarna Ek, Karlsohn och Wellander samt hrr Ödmann, Sellman, Strömberg och Lundqvist från stora teatern, äfvensom af direktör Heintze med orgelnummer och herr Sjögren med violinspel. Sjelf kommer hon att föredraga aria ur »Deborah» af Händel, kyrkoaria af Foroni, romans med obligat violin af Lago och deltaga i slutnumret: qvartett ur Righinis »Befriade Jerusalem». Hrr Heintze och Sjögren biträda som ackompagnatörer. Vi äro förvissade att den omtyckta och med rätta så högt värderade konsertgifvarinnan kommer att inför en så talrik publik som templet kan rymma taga farväl af densamma. Fröken Grabow har ifrån första stund hon lät offentligen höra sin herrliga stämma och än mer sedan den blef konstnärligt utbildad varit en förklarad gunstling hos vår konsert- och teaterpublik, som med mycken saknad nu ser henne lemna konstnärsbanan för att draga sig undan till privatlifvet. Mathilda Grabows namn skall länge glänsa bland de förnämsta från vår operascen.

Pauline Lucca, Anna Grosser och **Ladislaus Mierzwinski** anlände med morgontåget d. 29 d:s och gifva sin konsert å Musik. akad. d. 1 Nov. Hr. Mierzwinski gifver der ännu en konsert d. 3 Nov.

De frejdade artisterna, som nyss låtit höra sig i Kristiania, hafva der varit föremål för entusiastisk hyllning. Om herr Mierzwinskis storartade framgång i Köpenhamn ha vi förut yttrat oss i detta nummer. Säkert kommer deras uppträdande här tillsammans att åtföljas af samma hyllning. Luccakonserten i Göteborg gafs naturligtvis för öfverfullt hus. Rikligt bifall skördades både af Pauline Lucca och fru Grosser, som äfven jemte skådespelaren Oscar Byström ackompagnerade sångerskan.

Såsom debutanter komma under denna säsong att låta höra sig å Stora teatern utom fröken Hultcrantz, som vi förut omnämt, fröken Lelia Kramer, hvars första rol lär blifva Siebel i Faust, samt fröken Dagmar Bosse, den unga norska sångerskan, som med så mycket bifall lät höra sig å konserter i Vaxholm förliden sommar, hvarom vi förut ha talat.

Tor Aulin, vår unge landsman, hvilken allt sedan våren 1884 uppehållit sig i Berlin med Emile Sauret till lärare, uppträdde nyligen derstädes på fru Joachims konsert, hvarvid han (enligt Voss. Zeit.) »med konsertgifvarinnan delade aftonens etusiastiska bifallsskörd». Följden af detta uppträdande — hr A. har dessförinnan flere gånger spelat offentligt i Berlin och bland annat medverkat å en af Saint-Saëns gifven konsert — blef hans engagerande såsom soloviolinist i Concerthaus-orkestern.

Innan hr Aulin tillträder sin nya anställning, som förut innehafts af bl. a. Eugène Ysaye, har han antagit kallelse af hr Hugo Berns att uppträda å de båda första symfonimatinéer, hvarmed den nya konsertsalongen i nästa månad skall invigas.

Fröken Amalia Riego, välbekant för Stockholmspubliken sedan sitt uppträdande på kgl. teatern för några år sedan, lärer, enligt hvad ryktet förmäler, ämna hit återvända för att ge undervisning i sång. Elev af hofsångaren Berg och vidare utbildad genom två års sångstudier för fru Jenny Lind-Goldschmidt, har hon under de senare åren varit bosatt i Paris, der hon med framgång idkat sångundervisning.

»Musikföreningen» har nu börjat sin verksamhet för den stundande vintern, skrifver St. P., med repetitionerna på Hector Berlioz' »Damnation de Faust», hvilket musikverk varit ända sedan i våras bestämdt att inöfvas af föreningen. De tre hufvudrolerna, Fausts, Margaretas och

Mefistos, komma att sjungas af hr Ödmann, fru Edling och hr Salomon Smith. Äfven under det nu ingångna arbetsåret blifva hofkapellmästaren C. Nordqvist och kormästaren Aug. Edgren »Musikföreningens» artistiska ledare.

Kristina Nilsson har i Paris insjuknat i en halssjukdom af allvarsamt slag. Den turné, hon under Strakosch's ledning ämnat företaga i Spanien och Portugal, har af denna anledning blifvit inställd.

Köpenhamn. »Svinedrengen», komisk äfventyrsoperett i tre akter af Richard Schröder med musik af Johan Bartholdy, uppfördes d. 10 Okt. för första gången på Dagmarteatern i Köpenhamn. Pjesen emottogs med stormande bifall, skrifver Nationaltidende; framropningar egde rum efter hvarje akt och blefvo vid slutet så starka och ihållande, att kompositören måste visa sig för öppen ridå, hvilket säkerligen aldrig förut händt i Köpenhamn.

Paris. Hector Berlioz' staty aftäcktes nyligen på Square Ventimille, en planterad liten plats i Clichy-qvarteret. En massa notabiliteter öfvervar denna högtidlighet till minne af den i sin lifstid betryckte och misskände kompositören, hvilken man väl kan beteckna såsom grundläggaren af den nutida musikriktningen, som i Wagner och Liszt utvecklats till sin spets. Paris' förnämsta tonkonstnärer voro naturligtvis närvarande vid det högtidliga tillfället.

Wien. »Viceamiralen», Millöckers nyaste operett, uppfördes d. 9 Okt. på Theater an der Wien för första gången och vann formlig succès under första akten. Andra akten var svagare, men intresset tog upp sig i den tredje, hvilken innehåller flere vackra musiknummer och är af god scenisk verkan. Handlingen försiggår 1804 i Spanien, der den franska och spanska flottan ligga förenade mot engelsmännen.

Berlin. Till generalintendent för kejserliga teatrarne i Berlin har efter baron von Hülsen utnämts grefve Bolko von Hochberg. Han tillhör en mycket högättad slägt, är 44 år gammal och medlem för lifstiden af Herrehuset. Hans estetiskt-musikaliska kapacitet är dokumenterad genom komponerandet af flere sånger, en stråkqvartett, en symfoni och 2 operor, hvarjemte han nitiskt medverkat för åstadkommandet af de stora musikfesterna i Görlitz, nedra Schlesien.

— Marcella Sembrich, den berömda sångerskan, som af många ställes lika högt som en Patti, Nilsson eller Lucca, har på en konsert i Berlin d. 18 Okt. väckt formlig hänförelse. Det är möjligt att vi snart här i norden få göra bekantskap med äfven denna storhet inom tonkonstverlden.

Undertecknad gifver från och med 1 Oktober fortfarande lektioner i **sång**, **dramatik** och **plastik** samt **rolers instuderande** om anmälan sker onsdagar och lördagar kl. mellan 1/4 efter 10 till 11 f. m.

Stockholm, 30 September 1886.

Sturegatan 24.

Signe Hebbe.

Undertecknad emottager elever i

Pianospelning.

Anmälningstid: kl. 9—10 och 3—4, Kommendörsgatan 23, 3 tr.

Georges Beer.

Elev af J. von Boom och Ludvig Norman.

Svensk Musiktidning 1886.

Obs.! I N:o 15 och 17: **Pauline Luccas** och **Ladislaus Mierzwinskis** porträtter.

J. G. Malmsjös i Göteborg

välkända och berömda

Pianinos, Tafflar och Salong-Flyglar,

fullt jemförliga med, om ej öfverträffande de bästa instrument af utländsk tillverkning.

stort urval.

Enda försäljare härstädes af

J. G. Malmsjös Instrumenter

Bernhard Fexer,

Musikdirektör.

Adress: Mäster-Samuelsgatan 62 (ing. fr. Östra Jernvägsgatan 8.)

OBS. **Försäljningslokalen öppen från kl. 11 f.—4 e. m.**

Nu åter inkommet, **eleganta,** mycket **omtyckta Speldosor** à 42 kr. duss. Prof-dosor **fraktfritt** à 3: 50 i **efterbetalning.**

Klingqvist & C:o

(G. × 18457 × 2). Göteborg.

Oscar Lejdström,

Sånglärare.

Kongl. Myntet.

I Pianospelning,

Harmoni och **Orgel** undervisar undertecknad, exam. vid Musik-Konservatorium.

Adr.: Grefgatan 26 B, 3 tr., kl. 11—1.

Gustaf Roman.

Wendela Andersson

meddelar fortfarande sångundervisning åt qvinliga elever efter Isidor Dannströms metod.

Anmälningar emottagas emellan kl. 10—11 f. m. Adress: **Sturegatan N:o 36.**

Billigaste handel i Sverige med **äkta Italienska violin-** och **violoncellsträngar.** Priskurant sändes på begäran kostnadsfritt.

Emil Fröling, Norrköping.

Mindre och större **Skol-** och **Kammarorglar,** franska och amerikanska, utsäljas nu till billigaste priser och på lämpligaste betalningsvilkor. Illustrationer sändas på begäran.

Er. Blomgren, Christiania.

Adrian Dahls

Albumblad,

5 melodiska tonstycken för piano, finnes att köpa till 2 kronor

å Svensk Musiktidnings Expedition,

Klara Vestra Kyrkogata 19.

Reqvisitioner i Fast Räkning (25 % prov.—33 % 7/6) emottagas.

INNEHÅLL: Ladislaus Mierzwinski (med porträtt). — Några nationaldanser. — Mungigan. — Från Upsala. — Ett litet sändebref. — Nytt sätt att behandla nyckfulla primadonnor. — Från Scenen och Konsertsalen. — Till våra ärade prenumeranter — Från in- och utlandet. — Annonser.

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1886.